

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.252/2015/5.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Makay Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Makay Péter ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Csoma Zsuzsanna ügyvéd által képviselt alperes ellen vételár megfizetése iránt a Kecskeméti Törvényszéken 7.G.21.746/2013. számon indult és a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.427/2014/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 250.000 (kettőszázötvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak, felhívásra 2.000.000 (kétfmillió) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából lényeges tényállás szerint a peres felek tagjai voltak a 2001-ben létrehozott K Kft-nek (a továbbiakban: Kft.). A Kft. 2008. március 28-án megtartott taggyűlésén arról határoztak, hogy a felperes megvásárolja a Kft. tulajdonában lévő gázmotoros blokk erőművet 54.500.000 Ft + ÁFA vételárért és kötelezettséget vállal a Kft-ben maradó eszközök további kifogástalan működéséért. 2008. április 14-én a felperes a Kft.-vel szemben fennálló

88.764.000 Ft összegű követelését az alperesre engedményezte 26.630.000 Ft ellenértékért.

2009. április 29-én az alperes az engedményezett összegből 6.630.000 Ft-ot megfizetett, a fennmaradó 20.000.000 Ft-ot a felperes felhívása ellenére sem egyenlítette ki.

A felperes mint hitelező a 2008. április 14-én kelt engedményezési szerződésből eredő 20.000.000 Ft követelés miatt az alperessel szemben felszámolási eljárást kezdeményezett. A Csongrád Megyei Bíróság 2.Fpk.06-09-000479/16. számú végzésével a felszámolási eljárást a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. tv. (a továbbiakban: Cstv.) 27. § (6) bekezdése alapján megszüntette, azzal az indokolással, hogy az alperes mint adós a követelést vitatta. A Szegedi Ítéltábla a 2010. november 2-án kelt Fpkf.I.30.523/2010/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

2010. november 9-én az alperes mint adós csődeljárást kezdeményezett. Kérelme alapján a Csongrád Megyei Bíróság a 2010. november 10-én kelt 13.Cspk.06-10-000012/6. számú végzésével a csődeljárást elrendelte. Az alperes az eljárás kezdeményezése iránti kérelméhez csatolt mellékletben a felperest is feltüntette hitelezőként, 20.000.000 Ft összegű vitatott követeléssel. 2010. november 16-án a vagyonfelügyelő - postakönyvvel igazoltan - a hitelezőknek, köztük a felperesnek is tájékoztató levelet küldött a csődeljárás elrendeléséről, felhívva őket hitelezői igényük határidőben való, szabályszerű bejelentésére. A felperes nem jelentett be hitelezői igényt.

Az alperes mint adós és a hitelezők között 2010. december 21-én csődegyezség jött létre, amelyet a Csongrád Megyei Bíróság 13.Cspk.06-10-000012/29. számú végzésével jóváhagyott. E végzését a Szegedi Ítéltábla a 2011. március 9-én kelt Cspkf.I.30.073/2011/5. számú végzésével helybenhagyta.

A felperes 2011. június 9-én előterjesztett keresetében engedményezés ellenértékének megfizetése jogcímén 20.000.000 Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Ptk. 328. § (1) bekezdése, 330. § (2) bekezdése és 365. § (1) bekezdése alapján.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen a Ptk. 4. § (1) bekezdésére és 5. § (1) bekezdésére hivatkozott. Állította, a felperes csődegyezség megkötését követően perben érvényesített igénye a jóhiszeműség és tisztesség elvébe ütközik, joggal való visszaélést valósít meg. Másodlagosan a felperes követelésével szemben 20.000.000 Ft erejéig beszámítási kifogást terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 20.000.000 Ft és járulékai megfizetésére; a beszámítási kifogását elutasította. Úgy ítélte, a felperes követelésének érvényesítése nem sérti a Ptk. 4. § (1) bekezdését, illetve 5. § (1) bekezdését. Az elsőfokú

bíróság utalt arra, az alperes a követelés jogcímét ésösszezszerűségét egyebekben nem vitatta. A hibás teljesítés jogcímén előterjesztett alperesi beszámítási kifogást nem találta alaposnak a perben beszerzett bizonyítékok mérlegelése alapján.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. A fellebbezés indokaira tekintettel kifejtette: a Cstv.-nek a 2011. évi CXV. törvénnyel beiktatott 20. § (3) bekezdésének hatályba lépését megelőzően indult csődeljárásokban létrejött kényszeregyezés a be nem jelentkezett hitelezőkre nem terjedt ki. A Cstv. a hivatkozott módosítást megelőzően e hitelezők igényérvényesítésére a jogvesztést nem mondta ki, az érintettek a csődegyezés megkötése utáni perbeli igényérvényesítéstől nincsenek elzárva. A másodfokú bíróság utalva a Kúria Gfv.VII.30.286/2013/12. számú ítéletében megfogalmazott álláspontra, ilyen esetekben vizsgálhatónak tartotta azonban, hogy a felperes mint csődeljárás során be nem jelentkezett hitelező a perbeli igényérvényesítéssel joggal való visszaélést valósított-e meg. Abból, hogy a csődeljárást megelőzően a felperes felszámolási eljárást kezdeményezett az alperessel szemben, a csődeljárás iránti kérelmében az alperes a felperes 20.000.000 Ft összegű követelését vitatottként szerepeltette, a vagyonfelügyelő a felperest a csődeljárás megindulásáról, a hitelezői igény bejelentésének lehetőségéről, határidejéről és feltételéről írásban tájékoztatta, ennek ellenére a felperes a csődeljárásban hitelezői igényt nem jelentett be, arra következtetett, a felperes az alperessel szembeni igényérvényesítésről nem kívánt lemondani. Szándéka csupán arra irányult, hogy ne a csődeljárás folyamatban léte alatt mint vitatott követeléssel rendelkező hitelező kényszerüljön pert indítani, mert ez esetben csak a kényszeregyezésben foglaltak szerint nyerhetett volna részbeni kielégítést, szemben az egyezés megkötése utáni perindítással, amikor mód van arra, hogy a teljes követeléséhez hozzájusson. Ez a magatartása pedig - a másodfokú bíróság megítélése szerint - már joggal való visszaélést valósított meg. A jelen per megindításával nem volt tekintettel az adós és a csődegyezés hatálya alá tartozó hitelezők törvényes érdekeire. Ezzel a csődegyezés jogpolitikai célját is megghiúsíthatja. A csődegyezésben kikötött, adóst terhelő fizetési kötelezettség teljesítését ugyanis ellehetetlenítheti az adós elleni perbeli igényérvényesítés, illetve annak akár végrehajtás útján való kielégítése.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen elsőfokú ítéletet helybenhagyó határozat meghozatalát, másodlagosan az eljáró bíróságok új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a Ptk. 5. §-ába, a Pp. 3. §-ába és a Pp. 235. §-ába ütköző módon jogszabálysértő. Vitatta, hogy a

Kúria Gfv.VII.30.286/2013/12. számú ítélete helyes jogértelmezést tartalmaz és a perbeli jogvita során irányadó lenne. Állította, a hivatkozott kúriai döntés alapjául szolgáló tényállás eltér a jelen perbelitől. Álláspontja szerint, ha bizonyítási kérdésnek minősül, hogy kereseti kérelmének előterjesztésével joggal való visszaélést valósított-e meg, az eljáró bíróságok e körben nem tettek eleget a Pp. 3. §-a szerinti tájékoztatási kötelezettségüknek. Utalt arra is, a másodfokú bíróság bizonyítási indítvány nélkül szerezte be a felszámolás iratait. Ezzel a feleket terhelő bizonyítási kötelezettségre vonatkozó eljárási szabályt sértve, hivatalból folytatott le bizonyítást.

A felperes előadta azt is, amennyiben nem állapítható meg, hogy a kereset szerinti marasztalás az alperes fizetéseképtelenségét okozza, a Ptk. 5. §-a szerinti érdeksérelem sem bizonyított. Állította, az Alaptörvényben biztosított bírósághoz fordulás jogát sérti az a jogértelmezés, hogy a csődeljárásban be nem jelentett igényét a hitelező perben nem érvényesítheti. Az igazságos és méltányos döntés az lenne, ha ilyen esetben a keresetet legfeljebb abban a részben utasítaná el a bíróság, amely részben a felperes többet követel, mint ami neki a csődegyezség alapján járna.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt az abban hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

A Kúria rögzíti: a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján az eredményes felülvizsgálat alapja az ügy érdemi elbírálására lényegesen kiható eljárási jogszabálysértés lehet. Az alperes 2012. május 29-i joggal való visszaélésre hivatkozását a felperes jogkérdésként és nem ténykérdésként kezelte a védekezését is erre figyelemmel fogalmazta meg. Olyan tényállítást nem tett, amely a csődeljárásban való részvételének akadályoztatására vonatkozott volna. A Kúriának a Polgári perrendtartás tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó szabályainak alkalmazásával kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2009. (VI. 24.) PK vélemény 2. pontja értelmében a bíróságnak a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti kötelezettsége körében a felet arról kell tájékoztatnia, hogy a Pp. 163. §-a alapján mely tényállításokat ítéli olyannak, amelyek bizonyításra szorulnak. Ebből következik, hogy felperesi tényállítás hiányában az elsőfokú bíróságot a tájékoztatási kötelezettség nem terhelte.

Tényként állapítható meg, hogy a másodfokú bíróság – a Pp. 3. § (3) bekezdésében, a feleket terhelő bizonyítási kötelezettség elvét sértve – hivatalból szerezte be a csődeljárás iratait. Érdemi döntését azonban az elsőfokú bíróság által feltárt tények alapján hozta meg. Eljárási szabálysértése ezért az érdemi elbírálásra nem hatott ki, nem került megsértésre továbbá a felperes által

hivatkozott, a fellebbezési eljárásban új bizonyíték figyelembevételének tilalmáról szóló Pp. 235.§ (1) bekezdése sem.

A Kúria a felülvizsgálati kérelemben előadott érvek ellenére sem kíván eltérni a Gfv.VII.30.286/2013/12. számú ítéletében kifejtett jogi állásponttól: amennyiben a hitelező a csődeljárásban nem jelenti be az igényét az adóssal szemben, majd a csődegyezség jóváhagyását követően külön perben kívánja az adós ellen a teljes követelését érvényesíteni, akkor vizsgálandó, hogy perindítása jóhiszemű-e.

Az Alaptörvény 28. Cikke alapján, a Cstv. jogvita során irányadó 1. § (2) bekezdésének 10. § (2) bekezdés f) pontjának, 12. § (1), (2) és (5) bekezdésének, illetve 20. § (1) és (2) bekezdésének egybevetéséből következően, hitelezővédelmi, gazdasági és forgalombiztonsági érdek azt a józan ész szerinti jogértelmezést támasztja alá, hogy az adóssal szemben a félnek a csődeljárás kezdő időpontját megelőzően, illetve alatt keletkezett követelését a csődeljárás keretében kell érvényesítenie. Ha elmulasztja a vagyonsfelügyelőnek határidőben bejelenteni a követelését és a csődegyezség megkötésében nem vesz részt, az ezt követő igényérvényesítése során mellőzhetetlen annak vizsgálata, hogy a Cstv. kizáró rendelkezése hiányában, e jogát jóhiszeműen gyakorolja-e. A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, a perben feltárt, a felperes által sem vitatott tényekből okszerűen arra kellett következtetni, a felperes a jogával visszaélve lépett fel az alperessel szemben.

A felek között nem volt vitatott: szoros kapcsolatban álló üzlettársak voltak. Közös alapítású cégüket az alperes részére teljesítendő szolgáltatással működtették. A perbeli követelés is szoros együttműködésük körében keletkezett. A felperesnek - nem vitatottan - pontos rálátása volt az alperes gazdasági helyzetére. Az általa előterjesztett felszámolási eljárás megindítása iránti kérelemre, annak elutasításáról szóló döntésre, az alperes elleni csődeljárás megindításának közzétételére tekintettel, a 2011. szeptember 15-én benyújtott, postakönyv másolattal igazoltan részére közvetlenül megküldött felhívásra figyelemmel jóhiszeműen nem hivatkozhat, de nem is hivatkozott a megelőző eljárások során olyan körülményre, amely miatt a csődeljárás megindulásáról nem tudott.

Végül utal arra is a Kúria, hogy a csődegyezség tartalmát az ismert és bejelentett hitelezői igények alapvetően meghatározzák, a vitatott követelésekre emellett, a jogvita eldöntése során irányadó Cstv. 12. § (5) bekezdése, illetve 20. § (2) bekezdése által meghatározottak szerint tartalékot is kell képezni. Nincs mód ezért arra, hogy a csődeljárásban neki felróható okból részt nem vevő hitelező igénye legalább olyan arányban peres bíróság döntése alapján kielégítésre jusson, mint a vele azonos osztályba sorolt, a csődegyezség hatálya alá eső más hitelezők.

A Kúria mindezekre tekintettel nem találta megállapíthatónak a felülvizsgálati kérelemben írt jogszabálysértéseket. A jogerős ítéletet ezért a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 270.§ szerint irányadó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján határozta meg.

A felperes az illetékefeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 15.§-a alapján köteles az államnak, felhívásra megfizetni.

Budapest, 2016. február 2.

Dr.Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr.Vezekényi Ursula sk. bíró